

VINNUBÓK

Vinnubók

Refir í hættu

Höfundur: Anna Dóra Antonsdóttir

Myndskreyting: Unnar Halldórsson

Espólín forlag ehf

espolin@espolin.is

WWW.espolin.is

Til kennara:

Refir í hættu er auðlesin bók ætluð yngsta- og miðstigi, rafræn vinnubók fylgir. Um er að ræða verkefni með áherslu á lesskilning og orðaforða sem tengist íslenskri náttúru. Vinnubók er eingöngu í rafrænu formi, vistuð sem pdf skjal á heimasíðu Espólíns en send í skóla sem word skjal þannig að henni má breyta að vild, lengja, stytta, prenta út, eyða línunum, breyta letrurgerð og stærð. Allt eftir því hvað hentar hverjum og einum nemandi. Þegar um orðskýringar er að ræða má hvetja til að nota orðabækur og /eða hr. Google, Snöru.is e.þ.h

Til nemenda:

Nú rifjum við upp og hugsum um:

-hvað þú manst úr sögunni

-hvaða gagn þú hafðir af lestrinum

-merkingar orða

-hvað þú vilt segja um efni sögunnar, t.d. um refi og þeirra líf á Íslandi, hvernig refirnir bregðast við aðsteðjandi hættu eða haga sér í daglegu lífi.

1. Það byrjaði svona

Hvað frétti Fríða í saumaklúbbnum?

Hver bjó á neðsta greninu í dalnum og sagði fyrstur fréttirnar?

Maður og hundur eru verstu óvinir refanna, segir sagan. Hvers vegna?

Refurinn hefur mörg heiti. Í bókinni er karldýrið kallað högni, kvendýrið læða og afkvæmin (börnin) yrðlingar.

Getur þú fundið fleiri heiti yfir refinn, t.d. með því að gúggla.

Af hverju heldur þú að orðið yrðlingur sé dregið? Ef þú veist það ekki reyndu þá að spyrja, skoða orðabækur eða gúggla. _____

Nú er gott að rifja upp **kvæðið** sem byrjar svona:

Refurinn gerir gren í urð,

gengur út til veiða.

Oft er bágð og bjargarþurrð

í búi fram til heiða.

(Örn Arnarson)

2. Fleiri fá fréttirnar

Rifjum upp hvað refafjölskyldan hét. Læðan hét Fríða og högninn hét Fribbi en hvað hétu yrðlingarnir?

Af hverju ákvað Fríða að heimsækja gömlu foreldra sína?

Fríða varð svolítið reið við foreldra sína. Hvers vegna?

Hvað merkja orðasamböndin:

–að vera snar í snúningum? _____

–að taka á rás? _____

Það er oft minnst á **greni**. Greni er bústaður refanna. Getur þú ímyndað þér hvers konar bústaður það er og lýst honum?

---

3. Fundur var haldinn um málið

Fundur var boðaður, hvar átti hann að vera? _____

Hvers vegna heldur þú að engin læða hafi mætt?

Ungur einhleypur refur var fremstur í flokki á fundinum. Hvað hét hann og hver var skoðun hans?

Steinn gamli var með spurningu. Hvað vildi hann vita og hvert var svarið sem hann fékk?

Hvers vegna hafði enginn tíma til að standa vörð, hvað ætluðu refirnir að fara að gera?

Hvað þýðir orðið **þjóðráð**? _____

4. Hvar er öruggur staður?

Fribbi var svolítið **önugur**. Hvað er að vera **önugur**?

Hver er skoðun Lúa á fullorðnu refunum?

Ert þú sammála Lúa? Hvers vegna? Hvers vegna ekki?

---

5. Fríða hefur nóg að gera

Fríða fór aftur að hitta gömlu foreldra sína. Hvaða erindi átti hún við þau?

Hvernig svöruðu þau erindinu?

Fríða fann kvöldmatinn á leiðinni heim. Hvað ætlaði hún að hafa í matinn?

Fribbi var ekki vanur að sjá um matinn á heimilinu. Hver sér um matinn heima hjá þér?

Hvað fannst fjölskyldunni um matinn sem Fríða gaf þeim?

---

6. Hættan virðist liðin hjá

Það er engin hættu á ferðum, þetta er bara flugufregn, sögðu sumir.

Hvað þýðir **flugufregn**?

Hvers vegna heldur þú að Fríða hafi orðið óþolinmóð við Fribba?

Síðan varð Fríða alvarlega reið við mann sinn. Hvað sagði hún við hann?

---

7. Það var haldinn annar fundur

Allt í einu komu margar ungar læður stormandi sem ekki var vanalegt.

Hvað er að gerast?

Ein læðan talaði, hvers vegna var hún hrædd?

Steinn gamli sagði: -Ég man tímana tvenna. Hvað átti hann við?

Ungu refirnir vildu ekki standa á verði lengur. Hvers vegna?

Hver varð niðurstaða fundarins?

---

8. Slæmar fréttir

Hverjar voru slæmu fréttirnar?

Læðurnar í læðuklúbbnum færðu Fríðu rjúpur, silung og lambalæri. Hvers vegna komu þær einmitt með þennan mat? Borðar þú svona mat?

Hvers vegna var refunum harðbannað að éta lömb?

---

9. Veröldin er voða stór

Hvað sáu Ósa og Lúi þegar þau komu að enda dalsins (í dalsmynnið)?

Hvaða vatn er svo stórt að við sjáum ekki hvar það endar?

Hvað hélt Lúi að væri bak við fjöllin?

Systkinin heyrðu hljóð. Hverju líktist hljóðið?

---

10. Melrakki í miklum vanda

Ósa og Lúi gengu á hljóðið. Hvað sáu þau?

Hvernig gekk þeim að opna læsinguna og frelsa Melrakka?

Svo heyrðist hár hvellur, byssuskot. Hver vegna eru refir svona hræddir við byssur?

Hveð merkir **að tapa glórunni**?

---

11. Hættan er raunveruleg

Hvernig vissi Lúi að hættan var raunveruleg?

Hvern ætluðu systkinin að sækja til að hjálpa Melrakka úr kassanum?

Galdralæsingin opnaðist loks. Hvað kallaði Melrakki um leið og hann þaut af stað fram dalinn?

---

12. Enn verður uppnám í refabyggð

Nú var Melrakki alveg búinn að skipta um skoðun, hvað lagði hann til?

Voru allir sammála?

Í hvaða átt fóru refirnir?

---

13. Upp runnu nýir tímar

Hvernig finnst þér þessi saga?

Eins og þú hefur lesið, þá má veiða refi hér á Íslandi. Skrifaðu fáeinar línur um hvað þér finnst um það, hvort þér finnst það rétt eða rangt. Er manninum illa við refinn? Hvers vegna/hvers vegna ekki? Hvernig vilt þú haga þessum málum?
